

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrta leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 23. tečaj, prosimo torej dosedanje p. n. naročnikom prijatelje in naročnike „Slov. Gosp.“, naj nam ostanejo še za naprej zvesti ter obnovijo svojo naročbo o pravem času. Komur je mogoče, naj ga priporoča tudi svojim prijateljem v naročbo. Tako cenó in s tacim obilnim blagom ne izhaja noben slovensk, a težko, če še kje kateri nemšk časnik.

„Slov. Gospodar“ izide vsak četrtek na celi poli, dvakrat v mesecu prinese po pol pole priloge, cerkvene ali gospodarske, vmes pa še tudi prilogo inseratov. V očigled tega je njegova cena celo mala in je mogoča samo, če ima „kat. tiskovno društvo“ obilo udov, kateri doplačajo, kar jej primanjka.

List stane za celo leto **3 gld.**, za pol leta **1 gld. 60 kr.**, za četrta leta pa **80 kr.** Naročnina pošlje se najleže po poštnih nakaznicah in vzprejema jo upravnistvo „Slov. Gospodarja“ v tiskarni **sv. Cirila v Mariboru.**

Kdor je bil dosedmal že naročnik „Slov. Gospodarja“, olajša močno upravnistvu delo, če prilepí staro adresó na nakaznico ali pa pripiše vsaj številko, ki stoji na desni strani njegove adrese, svojemu imenu, kedar obnavlja naročbo.

Upravnistvo „Slov. Gospodarja“.

Na pragu v novo leto.

Leto 1888 se poslavlja, malo dni še in leto 1888 je bilo; predno izide naš prihodnji list, izgine že staro leto v breznu dolge večnosti, in prikaže se nam novo, leto 1889.

Kaj nam prinese novo? Tega ne more nihče izreči za gotovo, nekaj, tako iz dalje še pač sodi človek in sreča, za-nj, ako more reči, da stopi v novo leto brez strahu ali da stopi čez prag v novo leto z veseljem. Kar se tiče nas, želimo vsem našim bralcem, naj gredó tako veselo v novo leto in da jim olajšamo to stopinjo, to je prav namen, ki ga imamo pri naslednjih vrstah.

Tega pač ne vemo, kaj da pride vse nad nas, nad naše slovensko ljudstvo v prihodnjem letu, ali po tem, kar smo to leto doživeli, sklepa človek že lahko tudi nekaj na to, kar nas čaka prihodnje leto. In mi smo veseli, da smemo reči: Leto 1888 za nas, za slov. ljudstvo ni bilo tako, da bi ga kleti. V vrsto dobrih ali najboljših let ga pač ne bomo šteli, toda tako v obče še ni bilo preslabo.

V gospodarstvu si pač to leto ni nihče posebno opomogel, v rečéh, iz katerih se dobi denarja, se je staro leto precej rodo obneslo. Ne pri žitu, ne pri vinu in še celo pri sadju ni bilo veliko dobička. Vsega je bilo le bolj po pičlem, ali pa ni šlo tako v denar, kakor bi nam bilo ljubo. Srečen je kmetovalec, ki si je v tem letu kaj opomogel, toda nam je žal, da jih ne bomo veliko našli. V tem oziru je bilo tedaj staro leto le tako bolj srednje, sem ter tje pa je bilo celo precej slabo. Hvala Bogu, pri nas, na slov. tleh, pa še nismo v tem oziru bili zadnji v vrsti.

In tudi v političnem življenji se nam nič ni godilo predobro, vendar pa smo storili marsikje kako stopinjo naprej in zmerom bolj se kaže, da ravnamó le tačas prav, če se držimo starih, konservativnih načel — tistih, ki jih ima sedanja večina poslancev v državnem zboru. Ni ravno težko in ni treba ravno veliko za to, da se podere kako poslopje ali da se iz take podrtije napravi novo, trdno poslopje, to je težko delo. Kar je v nekaterih letih nemški in recimo, tudi drugi liberalizem v malih letih razdejal, to stavi sedanja vlada ali boljše sedanja večina v drž. zboru na novo in ona ima v tem trdo delo in treba je, da jo pri tem delu podpiramo vsi, vsi od kraja do kraja, v prvi vrsti tisti, ki imajo pravico voliti, naj že je potlej v obč. zastop, ali v šolski svet ali v dež., drž. zbor. Tu je vsaka volitev važna, velik greh, ako se ne drži v njej in to vsak volilec prav in po svojem dobrem prepričanju.

Naše cesarstvo je imelo to leto v celem

še prav srečo. Iz kraja se je bilo bati, da se zaplete v vojsko ali Njih veličanstvo, svitli cesar hoče mir na domu, pri svojih ljudstvih in tudi naproti drugim državam velja sedanji vladi isto načelo. Žal, da stane to veliko denarja, kajti najboljše skrbi tedaj za mir, če kaže, da se ji ni bati sovražnih čet, ali zato je treba močne armade in take nam, hvala Bogu, ne manjka in za njo skrbi nova vojaška postava še čisto posebej.

Poleg tega stojimo v ozki zavezi z Nemčijo in Italijo. Če toraj tudi vre okoli nas, v Srbiji, Bolgariji, v Rusiji in Franciji, naše cesarstvo gleda lahko zaupljivo v novo leto. Ako tudi pride do vojske, nas ne zadene samih in tako nam ni treba strahu pred njo. Nemški cesar, Viljem II., je bil sam več dni v gostji pri našem svitlem cesarji in se je lahko prepričal, da v Avstriji ne pozna nihče druge volje, kakor je volja svetlega cesarja.

Uže 40 let je žezlo cesarsko v rokah Njih veličanstva in daj Bog, da še ostane dolgo! Marsikaj še je pri nas spraviti v red in avstrijska ljudstva imajo zaupanje, da še je to mogoče pod modrim vladanjem Njih veličanstva. Nove postave, da si je njih lice po zunanji podobi trdo, imajo v sebi dobro jedro in s časom vzkali iz njih in vzraste lepo drevo, pod njegovim vejevjem pa bode vseh ljudstev širne Avstrije življenje srečno, zadovoljno.

Daj Bog, da doživimo v prihodnjem letu lepih in veselih dni! Ako storimo v to vsi, kar je v naši moči in vsi, kar smo dolžni, tedaj smo za veliko bližje upu, da nam postane iz naše želje tudi resnica. V ta namen si torej podajmo vsi roke in v tem namenu želimo mi vsem našim ljubim bralcem: Srečno novo leto!

O trganji kmetij.

(Govor dr. Gregorčca v drž. zboru.)

(Konec.)

Severni Amerikanci so praktični ljudje. Svoje politične svobode varujejo strogo. Ali učenjakov predsodke in prazne besede liberalcev brez pomišljanja zavržejo takoj, ko izprevidijo, da so pogubne. Jednako bi tudi naj postopali sedaj mi, ko se moremo prepričati, kako tira svobodno trganje zemljišč tudi naš kmetijski stan v propast. Tukaj treba pomagati, to pa hitro, sicer nam kar uničijo kmeta hvalisane liberalne svobode. Sploh pa to ni več vprašanje za domorodca in človekoljuba. Temu je glavna skrb sedaj, kako bi se naj pomagalo? Priznam in sem tega popolnem prepričan, da po zgledu slavjanskega „mira“ ali zadruga ne moremo pri nas postopati. Celó slavjansko prebivalstvo v Cislajtaniji žalibog nema več pravega spomina na ove naprave. Prikladnejši našim razmeram

so zgledi hanoveranskih kmetijskih dvorov in severoameriških kmetijskih domov. In to pot je krenil tudi zakon, o katerem se danes razgovarjamo, ker v § 16 (17) odbija svobodno trganje kmetijskih posestev.

Nasprotnikom ne ugaja oni paragraf ter priporočajo drugih sredstev kmetom v pomoč, namreč: svobodno novo šolo, denarstvenih zavodov, društva in državno enketo, ki bi naj še preiskovala, je li res, da kmetijski stan propada, zakaj in kako mu je pomagati? Več teh sredstev imamo itak že dolgo, novo svobodno šolo že 20 let, mnogo hranilnic in posojilnic, zakon za delovanje v društvih. Toda kljub temu propada kmetijski stan, gotov dokaz, da ona sredstva niso prava: kmetu je treba zdajnejših, treba ga storiti smožnega, da se more sam postaviti na noge. Osamljen je preslab boriti se uspešno zoper sile kapitala. Da se trganje zemljišč zabranjuje, to je na korist kmeta, njegove rodbine, občine, in naroda. Kaj se zgodi, kedar kmet propade? Hudi nasledki ne zadenejo samo njega, ampak tudi njegovo ženo, otroke, vso rodbino. Ako kmet posestvo vsled svoje lahko-miselne zapravljivosti ali kake nesreče zgubi, trpi tudi njegova rodbina; pahnjena je s posestva v žalostno nemaništvo, občina, dežela pa dobi naposled vse na oskrbovanje.

Po mojem menjenju je torej potrebno kmeta braniti zoper silo kapitala in veleposestva, kar se najlažje dosega, ako se modro omeji svobodno razkosavanje in razprodavanje zemljišč.

Zoper nasvetovano državno enketo pa zelo odločno ugovarjam. Meni je ta državni zbor dovolj — enketa. Sijajnejše ni mogoče sklicati, saj vidimo tukaj zbranih kmetov, meščanov, plemenitašev, uradnikov, sploh zastopnikov raznovrstnih. Tri leta je odbor pretresaval agrarno vprašanje, podpiran od vlade. Mislim, da nam more zadostovati toliko preiskovanje.

Sicer pa kaj bi neki taka enketa preiskovalna naposled iztaknila? Gotovo le to, kar že itak vemo: kmetu se huda godi, treba mu pomagati. No, sklenimo to in storili bomo najbolje svojo dolžnost! (Dobro, na desni! — Govorniku se od mnogih strani čestita.)

Gospodarske stvari.

Krava in nje molžnja.

Vsaka gospodinja se je lahko že prepričala, posebno kedar izpremeni deklo, pa dobi slabo za dobro, kako veliko drugačnje je mleko in koliko ga dobi od iste krave manj, kakor pri prejšnji, spretni dekli. Veliko pride na to pri kravi, kako da jo molzemo. Ako se pomolze le tako bolj po vrhu, kaj rado se izgodi, da se krava prevrže iz dobre v slabo kravo, kar se

tiče mleka ali tudi bolezní lotijo se ráde krave pri takem dojenji.

Ali še to ni zadosti, da se ti dozdeva, da si do čista pomolzla kravo, pri tem pride še veliko na to, da molzeš tako, kakor se kravi najboljše priléga. Pri nas se godi to tako, da se molze najprej na cečkih ene strani, potlej pa na cečkih druge, tedaj sedaj na odsebenji, sedaj na ksebenji strani, v časih tudi na prednjih in pozneje na zadnjih cečkih.

To pa ni neki čisto prav, priporoča se v novem času, da se vzameta cečka navskriž, to je sprednji na odsebenji in zadnji na ksebenji strani in na robe. Ako se krava molze tako, tedaj pride vime v enakomerno gibanje. Lehko se razumeje, da ne ostane to brez vse koristi za mleko in njegovo dobroto. Mleko se lepo izločuje iz vimena in tudi tolšča in smetana pride vsa, kar je je v vimenu, z mlekom vred iz njega.

Posebno je to enako gibanje, ki se razteza na vse vime, ako se molze navskriž, dobro za cečka, ki se ne molzeta. V njiju se namreč staka iz mlečnih žlez po malem tolšča in kedar se potem molze na njiju, teče lepo po njiju iz vimena. Taka molžnja je že izkušana in na krajih, kjer daje mleko in kar se iz njega dela, največji zaslužek, je že doslej v navadi in ondi jim še na misel ne pride, da je mogoče drugače molzti, kakor križem.

Mi po svojem delu ne moremo druga reči, kakor da svetujemo našim gospodinjam, naj poskusijo tako molžnjo nekaj časa in upamo, da se bodo prepričale, da ni na robe taka molžnja.

Za gozde.

Spomladi 1889 se oddaje iz državnih nasadišč v Gradci, v Celji, v Muravi in Lietzenu mlado jelovo drevje in vrbje, kakor že doslej več let, ubožnišim posestnikom gozdov. Le-ti se morajo izkazati s spričevalom obč. predstojništva o svojem ubožstvu in dobijo potem iz nasadišča tako drevje brez plačila. Za vožnjo pa je seveda njim poskrbeti.

Premožnišim posestnikom pa se oddaje enako drevje ven iz nasadišča za denar, kolikor ga stane tako drevje dotlej. Dobi se pa lepih in zdravih smerek, tri leta starih jezero za fl. 1'60, dve leti starih pa za fl. 1'20 in jeseni, črni in beli bori po jezero za fl. 1'40.

Za to, da se tako drevje izkoplje, spravi in pripelje do železnice ali do pošte, računí pa se za jezero drevesec 50 kr. Tiste stranke, oziroma posestniki gozdov, ki mislijo prositi taci drevesec brez plačila ali pa jih tudi kupiti, naj naznanijo svojo željo c. kr. gozdnemu nadzorniku v Gradci najdalje do dne 29. januarja 1888. Napis je ta le: „Bl. g. Fr. Pölzl, c. kr. gozdni nadzornik v Gradci, v namestnijskem poslopji“. Kolikor se bode dalo, bode

potlej se jim ustreglo vsaj do dne 26. februarja 1889. Do tega dneva dobijo odgovor, da dobijo ali da ne dobijo drevesec.

Na prošnjo, ki še pridejo le po onem času c. kr. nadzorniku v roke, pa on ne more jemati ozira.

V prošnji mora se izreči natančni napis prosilca. potem ali se mu drevje naj pošlje po pošti ali po železnici in tu, do katere postaje ali pa da pride sam po drevje.

Ker so gozdi imenitno posestvo in ker je tudi pri nas veliko goljav, kjer bi lahko lepo gozdičje bilo, zato opomenimo mi še naše bralce posebej na to ponudbo. Kolikor vemo, ne kesajo se tisti, ki so doslej že taci drevesec dobili, da so se bili obrnili po sadike.

Sejmovi. Dne 3. januarja na Bregu v Ptuji. Dne 5. januarja v Poličanah. Dne 7. januarja v Mariboru, v Šmarji in v Novi cerkvi. Dne 8. januarja v Radgoni. Dne v januarja v Imeuem.

Dopisi.

Iz Ribnice [Domača vojska.] Današnji dan, dné 11. decembra, ostane davkoplačilcem našim nepozabljiv, a to obojim, Slovencem, kakor „Nemcem“. Volitev zaupnih mož v občinski odbor, ki je že od pamtiveka v rokah nemčurjev, dala nam je namreč priložnost, meriti zopet svoje moči s tukajšnjimi nemčurji, ki so res vse kriplje napeli, da bi to svojo pozicijo letos zadnjokrat še ohranili. In dasi tudi se jim je to navidezno posrečilo, zmagali smo vendar, vsaj moralno, le Slovenci, kajti svobodno smejo Nemci (?) vzklikniti: še jedna takošnja „zmaga“ in vničeni smo! Kljub vsemu prizadevanju od nasprotne strani prišlo je vendar izmed 9, pet narodnih mož v odbor, od katerih — ako bo volitev potrjena — je tudi odvisno, ali si izberejo župana iz svoje srede, ali iz srede nasprotnikov. Vsekako pa izvemo sedaj enkrat za dohodke, o katerih se doslej ni znalo, kamo da sploh oni teko. Presojati volitve same sploh ne mislim, ali slabo se je godilo nekaterim kmetom; za nje se je bilo bati, da bodo z nami glasovali. Poslali so tedaj vsem, kateri so jim še kak goldinarček dolžni, naročilo, naj volijo nemčurje, sicer bo jim treba te novce v malih dneh šteti itd. Najhuje sta besnila dva znana možiceljna. Ona nista imela za vse naše, volilce in kandidate, druge prijazne besede, kakor „tepci“, pa „tumme bindišarji“, bahajoč se: „ich hab' bei den Hirschlern viel Kredit.“ V resnici pa sta ona le po zaslepljenosti naših kmetov, ki jima lesenino oddavajo, prišla k svojemu premoženju, ko še poprej hlač pridnih na sebi nista imela. Zato imajo kmetje od njiju sedaj to v zahvalo, da jih nazivata „neumne

tepce“. Komu bi to do dná duše ne mrzelo? Ker pa norca nobeden ne vidi pri hiši rad, bodo jima tedaj odslej ti kmetje gotovo tudi kot pivci v gostilnici črez vse zoperni in najboljše za nje, da jima več pred oči ne hodijo. Zaradi tega se je tudi več kmetov iz Ribniške občine že dogovorilo izogibati se, kolikor največ mogoče, njiju krčem, ter opustiti v bodoče ž njima tudi dosedanje lesno barantijo, in k tem bode gotovo pristopila tudi večina slovenskih kmetov občine Janževivrh-Arlica. V tej zadevi sta jim poštene Nemec Fuchshoferin doma ostavši Kristan, oba krčmarja, daleč ljubša. Kmetje so le veseli, da so izvedeli, kakošnje orodje in igrača imeli bi biti v onih rokah. — Proti zapisniku, v katerem je bilo več naših volilcev izpuščenih ne bomo se pritožili in tudi red dosedanjega župana-tujca pri volitvah moramo le pohvaliti. Bilo se je „Nemcem“ tudi v resnici bati, kajti v tretjem razredu, v katerem so „zmagali“ imeli so le 2—3 glasove večine med navzočimi 46 volilci, a še to le s pomočjo pooblastil, dočim je naših vsekako nad 8 volilcev, deloma tudi po žuganji s tožbo, od volitve izostalo. Lep nauk pa nam je to vendar-le, da si v novih 3 letih prizadevamo priboriti popolno gmotno neodvisnost, da si osnujemo posojilnico, ter sploh učinimo vse, da se izpolni geslo: „Svoji k svojim!“ Ako se tega gesla krepko držimo, žapel bo v kratkem v Ribnici mrtvaški zvon tukajšnji nemškutariji, in to bode gotovo tudi v blagor posameznih davkoplačilcev, kakor tudi v blagor ožjej naše domovini, katera bila je v resnici dosti nesrečna, da je redila v sebi takošnje strahonje in krvopijavke!

Iz Šmarskega okraja. (Volitev v okrajni šolski svet — narodnjaki, pozor!) Kakor Vam je znano, razpuščen je okrajni šol. svet za Šmarje pri Jelšah, ker se zadnja volitev bojda ni prav vršila. Proti koncu tega leta bodo bržčas že nove volitve. Okrajni zastop Šmarski volil bode iz svoje srede potem ude za okrajni šolski svet. Naši nemškutarji ne mirujejo nikoli. Da se tudi nam ne pripeti, kakor tistemu gospodarju v evangeli, kateremu je hudi duh nasejal, dokler je on brezskbrno spal, ljuliko med pšenico, zatorej treba, da vi, gospoda in možje okraj. zastopa Šmarskega. vi vsi, kateri se zavedate slovenske narodnosti svoje, pazite, da nam se ne pritihotapi kak volk v naš hlev, t. j. da ne bode izvoljen kak nemškutar v okrajni šolski svet! Morebiti se Vam bodo prilizovali, ali pri seji ali že poprej ter vam celó obetali kakšnih „dobičkov“, ako volite katerega Judeža Iškarijota v naš šolski svet. Toda takim, kateri Slovence samo takrat poznajo, kedar potrebujejo od nas kaj „drobiža“, drugače pa nam dajejo vsa imena, samo nobenega lepega ne: takim, kateri zasramujejo naš mili materni jezik in narodnost in vero

našo: takim ne verujte nikdar! Zapomnite si: „Kdor neče brata za brata, ta bo dobil tujca za gospodarja“. Predno pojdete volit, spomnite se tudi tiste basni Slomškove — „o ježu in lesici“.

Od sv. Jurja na Ščavnici. (Same nesreče.) V teku 4 tednov smo imeli v naši fari štirikrat ogenj. — Zgorel je tako imenovani Kasparov mlin pod sv. Duhom; kako je ogenj nastal, se ne ve. Požar je bil po noči. — Pogorelo je potem gospodarsko poslopje Topolniku v Kraljevcih. Zažgali so otroci; zgorel je tudi 3letni otrok. — Na to je bil veliki ogenj na Jamni; vdovi Fekon-jevi je zgorelo vse hišno in gospodarsko poslopje, krma, zrnje in še 8 svinj. K sreči je bil požar po dne; kako je nastal, ni dopričano. — Zadnji ogenj pa je bil pri sv. Duhu, ker je po noči zidarju Čušu hiša zgorela, on, na katerega sum gre, da bi bil zažgal, je pod ključem. — Spet druga nesreča z ognjem se je nekaj prej zgodila — mali otrok zapalí postelj, v katerej je spaval enoletni otrok, ta se hudo opeče, in za tri tedne na ožgalinah umerje. — Grozna nesreča se je zgodila 19. t. m. v Berkovcih. — Mož iz Logarovec fare sv. Križa pelja iz gorice nekaj krme, na vozu je mož, neka ženska in deklina. — Mož tira, pride na ovinek, voz se zvrne, in vse tri vrže na drva kraj ceste. Mož in ženska se hudo pobijeta, ne prideta več k zavesti, za pol ure umerje mož — ženska, ki je imela glavo razklano, še tako dolgo živi, da dobi sv. poslednje olje, potem pa še predno od nje duhovnik odidejo, umerje; 18letna deklina se je tudi hudo ranila, da bo menda težko ozdravela. Previdnosti je treba, pa bo manj nesreč!

Iz Dunaja. [Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaji] je ustanovljeno v spomin štiridesetletnici vladarski Nj. veličanstva cesarja Franca Josipa I. Ker sta čestita gospoda F. Jančar, župnik nemškega viteškega reda na Dunaji zaradi preobilega posla, Dr. Konst. Vidmar, kaplan na Dunaji, pa zaradi tega, ker je bil premeščen v Krems, odborništvo tega društva se odpovedala, izvoljena sta v odbor čestiti gosp. Janes Strbak, redovnik č. gg. oo. minoritvo na Dunaji, in dr. V. K. Supan, c. k. avskultant na Dunaji. V odboru so razun omenjenih dveh gospodov g. J. Navratil, predsednik, dr. M. Ploj, I. podpredsednik, dr. F. Simonič, II. podpredsednik, R. Pukl, blagajnik, J. Luzar, blagajnikov namestnik, Josip Ciperle, tajnik, J. Jereb, tajnikov namestnik in dr. Peter Kresnik. — Po § 7 pravil je redni ud vsak na Dunaji ali v Dunaji ali v Dunajski okolici stanujoč Slovenec, ako plača vsaj tri gold. na leto, — po § 8 je podpornik vsak, kdor plača vsaj pet goldinarjev na leto, po § 8 plača ustanovnik enkrat za vselej vsaj petdeset, pravna oseba pa sto

goldinarjev. — Naslov na blagajniku: G. R. Pukl, Wien, VII. Zieglergasse Nr. 65.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. O božiči vleže se skoraj vsako leto nekaj mir čez politično življenje, in tudi letos ne dela v tem izjeme. Kakor je podoba, treba je tudi ljudem, ki živé od prepira, sem ter tje oddiha in za to pač ni pripraviše dobe, kakor so božični dnevi. — Drž. zbor še je pred božičem dognal svoje razprave o novi vojaški postavi in tudi o izjemnem stanju v 17 okrajih za anarhistične spletarije. Na novo se snide pa proti koncu meseca januarija. — Jurij vitez Schönerer, kedaj vodja zloglasnega bauernvereina, je dostal v četrtek, dne 20. decembra, svojo ječo ter so mu njegovi ljudje napravili veliki obed še tisti den na Dunaji, drugod pa so njemu na čast — streljali. Kolikor se sliši, pa tega ni bilo na velieih krajih. — V Gradci so obhajali še tik pred božičem stoletnico dež. bolnišnice. — Nekaj napetih prištašev v „najbolj nemškem mestu“, to je v Gradci, je hotelo Schönererja pozdraviti po brzozjavni poti, toda brzozjav je ostal v brzozjavnem uradu, moževe pa še čaka brž ko ne za to kazni, kajti tak brzozjav žali drž. postave. — Dnes, dne 27. decembra ima dež. zbor v Gradci sejo, da pritrdi posojilu, ki ga naj sklene štaj. dežela s kreditno banko na Dunaji. Posojilo se glasi na 12 milj. in s tem denarjem se izplačajo vsi dolgovi, ki jih ima doslej dežela za zemljiščno odvezo itd. — Slov. Korošci so veseli predloga slov. drž. poslancev v drž. zboru — predloga, ki terja, da se razdeli nekaj volilnih okrajev bolj pravično, kakor je to doslej in mi jim želimo iz srca. naj jim njih veselje ne splava po vodi. Vse, kar trobi v liberalno nemški rog, pa se že postavlja zoper ta predlog in ne zna se, kaj kje sodi o njem vlada in dokler ni to gotovo, dotlej še je tudi predlogu osoda bolj, kakor negotova. — V Dješkah se jo ustanovila nova posojilnica, na čelu ji je vrli župan, g. Miha Ladinik. — V Ljubljani je umrl Aleks. Dreo, ravnatelj kranjske hranilnice. Mož je bil slov. krvi, iz naše Savinjske doline ali vlekel je z nemškutarijo. Njegovo precej veliko premoženje preide pa v roke žlahte in tako upamo, da pride slov. ljudstvu več ali manj v korist. — Na dež. stroške postavi se prihodnje leto vojašnica v Ljubljani, delo se ceni na 140,000 gold. — V čitalnici v Gorici so imeli lepo božičnico ter so razdelili ob enem več obleke med uboge učence in učenke tamošnjih ljudskih šol. — Goriški „Sokol“ ima v novem času pravico, da smejo udje nositi posebno obleko in enako imajo tudi ital. „ginastici“ pravico do posebne obleke, ne pa do lastne godbe. Njih koračnica ali marš je bojda

prav prav podobna koračnici ital. vojske. — Trst doživi prihodnje leto veselje slov. predstave in to v podpornem delalskem društvu. V Opatijo pride bojda konec t. m. cesaričinja Štefanija ter ostane ondi blizo do spomladi. — V Trstu je nek iredentar, laški prenapetnež, vrgel večer 19. t. m. petardo na oglu neke ulice ter je tu razpočila, vendar pa ni naredila škode. Kakor navadno, prišli so možje mestne straže na mesto, ko že ni bilo ne duha ne sluha več o zločinci. — Hrvaška „narodna stranka“ — oj da jo! — ni dala letos več podpore za jugoslavjansko akademijo. Njej je to društvo preveč — hrvaško. — Pri ogerski vladi so judje menda najbolj v števenji, novi naučni minister pripravlja v svojem ministerstvu poseben oddelek za-nje. Minister Tisza se je naveličal skrbi za finance ter odloži to ministerstvo, kakor se sliši, v roke pl. Weckerle in trgovinski minister grof Szechenyi odstopi, ker mu daje ministerstvo preveč dela ali ka-li?

Vunanje države. Nj. svetost, papež Leon XIII. bodo v nedeljo, dne 30. decembra, v cerkvi sv. Petra v pričo pri sklepu slavnostnega leta. — Obravnave z rusko vlado gledé kat. cerkve v Rusiji še niso do kraja, vendar pa se trdi, da se ni bati, da bi se razbile. — Italijanska zbornica je skorej na vrat na nos vsprejela predloge vojnega ministra in je bila še v nedeljo za to seja. Ta naglica nam ni posebno pogodu. — V Rimu je bila na obletnico Oberdankove smrti rabuka ter so razsajalci napadli redarje, ki so jih hoteli razgnati. — Francoska vlada izdeluje novo volilno postavo, le ta, ki je delo Gambetta, je bojda republikli nevarna. Nam se zdi, da tiči tudi v tem nekaj strahu pred „nesrečnim“ Boulangerom. — Belgijski kralj je dobil zanesljivo (?) poročilo, da je Stanley, ki je nekje doli v Afriki potoval, še živ a vjet je bil pri nekem zamorskem glavarji. — Nemška vlada je odredila, da bode poslej v severnem Šlesviku ves poduk nemšk, izvzeme se le še pouk v kršč. nauku. Doli pri Poljakihi pa še poduka v kršč. nauku ne pusti v jeziku, ki ga otroci umejo. — Nesreče pri Borkih, kjer je vdrl dvorni vlak ruskega carja z železnice, so bojda krivi delalci, ki so jih bili deli nekaj prej pri železnici iz službe. To je že mogoče. — Rusija se je sprla s perzijskim šahom ali vladarjem. Uzrok je Anglija in je torej mogoče, da bode imel ta razpor še hudih nasledkov. — Z našo sosedo, Rumenijo, pridemo menda v kratkemo že vendar-le do sprave, kar se tiče trgovine. Doslej se je bila trgovina v Rumenijo pretrgala in je to velikim obrtnikom jemalo dela, to pa je poslej storilo, da niso delalci, izlasti na Dunaji, več dobili zazluzka. — Bolgarski knez, princ Ferdinando, je zamenil dva ministra za nova, Tončeva in Salbaševa, stvar menda nima veliko pomena. — V Srbiji so

bili malo pred božičem zagnali glas, da je ondi ustaja in da se kralj Milan odpove kraljevi časti. Na srečo pa ni bilo na tem hrupu nič resnice, na robe radikaleci, ki imajo sedaj veliko večino za-se, so precej krotki in niso več tako hudi na nas, na Avstrijo, kakor se je upilo. — Grki so vzeli francoski republiki jako za zlo, da ni obveljala pri njej trgovinska nagodba, za Grke bode vsled tega tudi v resnici precej škode. — V Suakimu je anglijska vojska natepla do dobra derviška krdela, vendar pa je tudi angleških vojakov padlo nekaj nad sto. — V Ameriki in to sicer v zjedinjenih državah biva iz naše Avstrije 35.000 ljudi, med njimi je 14.000 Čehov. V celem pa je v teh deželah blizu 62 milj. ljudi.

Za poduk in kratek čas.

Božična zvezda.

(Resnična dogodba.)

(Dalje.)

Mrači se, siva senca pokriva hišo. Ogenj v peči prasketa. Mati sedijo zraven peči, sestrica in jaz pa klečiva na stolčku ter drživa svoji glavici v materino krilo. Med tem ko mati s sladkimi rokami najine lasce gladijo, razlagajo nama ljuba usta o Jezušku: Kako so bili ljudje v grehu; kako je imel ljubi Bog z njimi usmiljenje in poslal svojega edinega Sinu na svet, rešit človeštvo; kako sta blažena Marija in Jožef v Betlehem potovala ter tamkaj bil Jezušček v hlevu rojen in v jaslice položen, a zraven sta bila oslek in volek; kako so pastirci na polju pri svoji čedi čuli, in bil v hipu angeljček Gospodov pred njimi; a angeljček reče: „Ne bojte se, glejte, oznanjam vam veliko veselje.“ In takoj je bila vkup cela množina nebeške moči, Boga hvaléč: „Čast Bogu na višavi in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!“

Z velikim veseljem sva poslušala materine besede, a ko so končali, nisva bila trudna, nego popraševala sva še naprej o Jezušku, jaslicah, pastirskih in angeljčkih. Še le sedaj se vrne otroški duh k prvotnim željam in mater siliva, da naj gotovo Jezušku rečejo, naj nam to in uno prinese. „Ali ni takšnih bub, ki same lahko hodijo?“ vpraša Marijica. „A jaz bi rad imel pušico kakor divjaki!“ „Jezušček bo izvestno prinesel drevesce z lučicami, z zlatimi orehi in sladčicami!“ misli Marijica, kajti drevesce je med vsem najkrasneje. „Drevesce, ki bi segalo do stropa, si želim, in zgoraj na vrhuncu mora plavati angeljček z gubasto — zlato suknjico!“ prosi Marijica. „A jaz starega možička, s sivo brado, tirjam!“ Sedaj pride Anemarijka z lučjo in sladke božične sanje so — splavale. Mati se vsedejo z ročnim delom k mizi, a otroka sva

delala šolske naloge. Okolo sedme ure pridejo oče domú in nam objavijo, da bo neka družina imela žalosten Božič... Mati so sklenili takoj drugo jutro družini doposlati nekaj denarja, perila in jedil, dejali so: Božič naj bo praznik ljubezni in usmiljenja. Potem sva z Marijico s solznimi očmi prosila, naj nekaj denarja priložijo tudi iz najine hranilne pušice. Oče pohvalijo najin sklep. Po večerji voščiva očetu lahko noč, a mati naji spremijo do postelje, poljubijo in blagoslovijo; potem izmoliva na glas večerne molitve.

Dnevi so vedno mračnejši. Jedva iz megle porojen, vrne se dan zopet v meglo nazaj. Ptičice si po cestah iščejo živež in mesto je bilo žalostno, povsod sneg. Bogatini se na saneh vozé v mesto, da si marsikaj nakupijo, a pod obočno vežo mestne hiše sedé jabelčne prodajalke, in zraven na mizi so bile ovčice, — prekrasni pogled. — Vsaka ovčica stoji na lesenem stojalu, z jelkino vejico k stojalu pripeto, okolo vratu ima trakec iz rudečega, modrega ali zelenega papirja. Zraven stoji jeden fant z božičnimi drevesci... V cerkvi so bile jaslice že gotove. V slamo kitem hlevcu leži — Jezušček v jaslicah; Marija v modro-svilnem plašču kleči na desnici, a sv. Jožef, v rujavo-žametastem plašču stoji na levici. Zadej za jaslicami sta oslek in volek. Pastirčki in pastarice gredó k jaslicam, da molijo detetce, a iz zelenega mahú gledajo ovčice. Potem se nahaja angeljček z zlatimi perotnicami in belim oblčilcem; med tem, ko čez hlevček plavajo trije angeljčki, noséč modri trak. na čijem stojé zlate črke: „Gloria in excelsis Deo!“ Zadej za celo izložitvo je mestece Betlehem, prekrasno izrezljano iz debelega in barvanega papirja. Čeli dan so se otroci gnjetli okolo jaslic in občudovali.

V šoli so g. katehet razlagali božični sv. evangelij; in kadar je postalo mračno, zapeli smo staro, toda lepo božičnico, ki je napolnila srce naše z veličastnimi čuti. (Dalje prih.)

Smešnica 52. Gospodinja pošlje dekle po mesa v mesnico. K malu prinese dekla meso ali ko si ga ogleda gospodinja, zdi se ji ga premalo, zato ga dene na tehtnico in manjka ga 3 kilo. „Kje je“, vpraša nevoljna tatico, „kje pa je drugo meso?“ Dekla se izgovarja, da ne ve, najbrž pa ga je mačka snedla. „Daj“, reče gospodinja, „vlovi mi jo!“ Dekla jo vlovi in gospodinja dene jo kar na tehtnico. 3 kile je mačka težka. „No“, reče gospodinja prijazno, „meso bi tedaj bilo, kje pa je mačka?“

Razne stvari.

(Slov. srednje šole.) Kakor se poroča, je minister za uk in bogočastje, pl. Gautsch, obljubil v proračunskem odseku drž. zbora, da

se začne prihodnje leto nekaka poskušnja s slov. poučnim jezikom na c. kr. drž. gimnaziji v Mariboru. Besede g. ministra pa so tako zvite, da ne vemo, kako da si Nj. ekscelencija misli pravo za pravo tak pouk.

(Božičnica.) Pri č. šolskih sestrah v Mariboru ste bili v nedeljo, dne 23. in v sredo, dne 26. decembra božičnici. Prva je bila za otroke, ki jih ima na skrbi društvo katoliških gospá, druga pa za otroke, ki so v zavodu č. sester. Obékrat so Nj. ekscelencija, milostljivi knezoškof otrokom razdelili lepih daril v ime božjega deteta, otroci pa so pozdravljali božje dete prav ganljivo in se jim je poznalo, da živi v njih srcih gorka ljubezen do božjega Izveličarja.

(Razgrajanje.) V četrtek, dne 20. dec. je naš bauernverein, to se pravi podružnica bauernvereina, ki nosi ime okolica Maribor, malo porazgrajal za J. vit. Schönererja ter je vstrelil vitezu na čast pri Spielfeldu iz par topčev. Tudi v Mariboru se je zbrala peščica možiceljev in damic v neki gostilnici ter so izpili par vrčev piva hrabro — „wacker“ — g. vitezu na čast, sicer pa je noč zavila zemljo v temno meglo.

(V spomin.) V petek, dne 21. decembra je umrla sečtra Aleksija Benedek v zavodu č. šolskih sester v Mariboru. Ranjca sestra je dalje časa bolehalo in je malo, da ne že na svoji smrtni postelji storila svojo samostansko obljubo. Naj počiva v miru!

(Premeščenje.) C. kr. notar v Kozjem, g. Frice Formacher pl. Lilienberg, preselil se iz Kozjega v D. Landsberg. „Deutsche Wacht“ pa se prelija za voljo tega v solzah, nam pa ni znano, kaj da izgubi „tetka v Celji“ pri tem premeščenju.

(Smrtna kosa.) V Vitanji je umrl g. Jos. Lautner, tamošnji zdravnik in več let župan Vitanjske občine, v četrtek, dne 20. dec. Ranjci gospod je bil blaga duša in veren kristijan. Bodí mu blag spomin!

(Občni zbor.) V sredo, dne 2. januardija ima ob 3. uri popoldne Šaleška čitalnica svoj redni občni zbor s tem-le dnevnim redom: Poročilo odbora, volitev novega odbora, predlogi in prosta zabava. K obilni vdeležbi vabi t. č. odbor.

(Občni zbor.) „Podružnica na Ponikvi“ družbe sv. Cirila in Metoda imela bode svoj občni letni zbor v nedeljo popoldne dne 30. t. m. K obilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

(V Ormoži) je umrl v nedeljo, dne 23. decembra g. Andrej Pirnat, znan rodoljub in darežljiv podpiratelj slovenskih koristi.

(Za ženitve.) V tiskarni sv. Cirila v Mariboru dobi se lična knjižica, ki nosi ime: Ženitovanje ali svatbine navade in napitnice z godčevskim katekizmom in za „larmo“ bas-

njive pesmi in šaljivi govori. Nabral je gradivo za knjižico Lovro Stepišnik v Slov. Bistrici. Knjižica je vsa za to, da povzdigne pošteno veselje pri svatbah. Knjižica stane v tiskarni 15 kr. po pošti pa 18 kr.

(„Popotnikov“ koledar.) Marljivi g. M. Nerat, nadučitelj na slov. šoli v Mariboru in urednik „Popotnika“, je izdal 3. tečaj „Popotnikovega“ koledarja za leto 1889. Oblika koledarja je ročna in vsebina je zanimiva za učitelje, krajne šolske svete in sploh za vse, katerim je mar za slov. šolstvo. Imenik šolskih oblastev in učiteljev razteza se na vse dežele, koder prebiva slov. ljudstvo.

(Za slov. šolo) sklenila se je potegniti tudi narodna občina Pišce pri Brežicah ter je dotične vloge že odposlala na deželni šolski svet, oziroma ministerstvo.

(Nesreča.) V ponedeljek, dne 4. decembra, je padel J. Vraz, 13-letni sin posestnika v Orehovi vasi, z drevesa ter si je pretrl nogo in se je pobil še tudi drugje.

(Duhovske spremembe.) Č. g. France Hrastelj, kaplan v Laškem trgu, je dobil župnijo sv. Jerneja v Ribnici na Pohorji.

(Za družbo duhovnikov) so vplačali č. gg.: Rančigaj 70 gld. (ust. in letn. dopl.), Rostaher 11 gld., Urek 1 gld., Kalin 2 gld., Brglez 1 gld. (do l. 1889), Verk 1 gld. (do l. 1890). Osenjak 12 gld.

Listič uredništva. G. „Junior“: Prosimo. — G. J. M. v C.: Hvala, če bode mogoče, bode nam skrb, da se vstreže Vaši želji. — G. Fr. K. v S.: Ali se Vam nezdí, da bode bolje, če še odložimo stvar na drug čas? — G. M. S. v R.: Ni po našem prepričanju. — G. P. L. na P.: Za božjo voljo, kje ste se se tacih stvari naučili! — Vsem našim dopisnikom: Lepa hvala za ljubo podporo in prosimo še je na dalje.

Listič upravnštva. G. Valenko v Moškanjcih: Že velja.

Loterijne številke:

V Gradci 22. dec. 1888:	14, 81, 86, 32, 47
Na Dunaju „ „	52, 64, 37, 73, 66

Presrečna zahvala vsem, ki so spremljali k zadnjemu počitku, dne 22. dec. našo ljubo mamo gospó

Jero Mikuš,

tržanko,

posebno c. kr. uradnikom, prostovoljni požarni brambí, ki je šla in corpore naprej s križem, tržanom itd.; pred vsem pa preč. g. dekanu, ki so jih tolikokrat v dolgi mučni bolezni tolažili in večkrat prevideli s svetimi zakramenti. Bog plati!

Gornjigrad, dne 23. dec. 1888.

Žalujoča rodbina Mikuš.

Naznanilo.

V dan sv. treh kraljev, to je 6. prosinca 1889. leta imajo čitalničarji občni zbor s tem-le dnevnim redom:

1. Nagovor predsednikov;
2. Poročilo pregledovalcev računov;
3. Poročilo tajnikovo;
4. Poročilo blagajničarjevo;
5. Volitve: a) Predsednika, b) deset odbornikov, c) štirih namestnikov, d) treh revizorjev;
6. Slučajni predlogi.

Začetek ob 5. uri popoldne. Ako k prvemu zborovanju ne pride potrebno število udov, vrši se druga skupščina istega dne ob 7. uri zvečer po naznanjenem redu. Odbor prosi vse p. n. ude, da se zborovanja udeležé zaradi poročila gledé narodnega doma.

NB. Ob enem se bodo časniki licitirali.

Na Ptuji, dne 22. grudna 1888.

Za odbor narodne čitalnice:

Dr. Fr. Jurtela.

Razglas.

Posojilnica v Mariboru obrestuje po sklepu ravnateljstva in nadzorništva od 1. januarija 1889 naprej hranilne vloge s 4 %.

1—2

Ravnateljstvo.

Učenec z dobrim šolskim spričevalom, zmožen slovenskega in nemškega jezika, vzprejme se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Služba.

Išče se mladenič, poštenega zadržanja, za gospodarstvo, ki bi tudi mežnarsko službo opravljal. Več pové uredništvo „Slov. Gosp.“ 1-3

Iz slovečega Konjiškega vina lastnega pridelka destilirano

KONJAK

je dosedaj edino izkušeno zdravilo pri protinu, revmatizmu, trganju v udih, ohromenju, ranah vsake vrste, če lasi izpadajo, boleznih v glavi in zobéh itd.

Steklenica po 60 kr. in fl. 1.20 s podukom kako se rabi. **Stari konjak** po zdravnikih priznan kot izvrstna pijača in zdravilo za vse želodčne in nalezljive bolezni, se posebno priporoča rekonvalescentom, steklenica po 1 gld. 50 kr. Kdor naroči 4 velike steklenice, dobi vse franko in z zabojem vred.

Razpošiljatev se vrši na vse poštne postaje po

Benedikt Hertl-ovi

grščini na Goliču pri Konjicah

(na Spodnjem Štajarju). 4-4

Dr. Valentina Zarnika 4—10

ZBRANI SPISI.

I. zvezek:

Pripovedni spisi,

Uredil **Ivan Železnikar.**

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora, — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovšem uzorci in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Popolna razprodaja

Popolna razprodaja
tkanine za gosposke suknje in hlače
in za gospejina oblačila

 po zelo znižanih cenah

Pri **M. STERGAR-ju**

v **Mariboru**, glavni trg v hiši eskomptne banke.

 Razpošiljajo se tudi na deželo muštri na ogled. 5—5

Popolna razprodaja

po zelo znižani ceni

po zelo znižani ceni